

Sygn. akt V CNP 66/16

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 17 lutego 2017 r.,

skargi K. K.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego nakazu zapłaty

wydanego przez Sąd Okręgowy w J. z dnia 28 stycznia 2015 r.,

sygn. akt I NC .../14

w sprawie z powództwa E. K.

przeciwko K. K.

o zapłatę,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Pozwany K. K. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w J. w dniu 28 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest środkiem prawnym sformalizowanym, co wiąże się z jej specjalną, nadzwyczajną funkcją w systemie prawa. W części określającej jej treść powinna zawierać między innymi: uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy oraz wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe (424⁵ § 1 pkt 4 i 5 k.p.c.) Natomiast brak któregokolwiek z tych elementów konstrukcyjnych stanowi samodzielną i wystarczającą podstawę odrzucenia skargi a limine, jako dotkniętej istotną wadą nienaprawialną, w trybie właściwym do usuwania braków formalnych.

Przesłanka uprawdopodobnienia szkody, uregulowana w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., zostanie spełniona, jeżeli skarżący powoła w skardze nie tylko wszystkie znane mu fakty, które wskazują na związek między zaskarżonym wyrokiem a doznanymi wskutek jego wydania stratami lub utraconymi korzyściami, ale ponadto powoła dowody lub co najmniej ich surogaty, które uczynią twierdzenie o wyrządzeniu szkody wiarygodnym (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2006 r., III CNP 40/06, nie publ., z dnia 23 marca 2006 r., IV CNP 23/06, Biuletyn SN 2006, nr 6, s. 8, z dnia 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7 - 8, poz. 141, z dnia 22 listopada 2005 r., I CNP 19/05, nie publ., z dnia 23 września 2005 r., III CNP 5/05, nie publ. i z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 16).

Tak rozumianego obowiązku skarżący nie spełnił. Wskazał jedynie, że została mu wyrządzona szkoda, bowiem zaskarżone orzeczenie stało się podstawą prowadzonego przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego,

załączając wezwanie do zapłaty należności oraz zawiadomienia o wszczęciu egzekucji.

Argumentacji skarżącego nie można aprobować. Dla uprawdopodobnienia rzeczywistego istnienia szkody nie jest wystarczające odwoływanie się do szkody hipotetycznej, a nawet obiektywnie pewnej, ale takiej, która jeszcze nie wystąpiła, ponieważ skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie jest środkiem zapobiegającym szkodom mogącym powstać wskutek wydania orzeczenia. Nie spełnia tego wymagania wykazanie istnienia ciężącego na skarżącym zobowiązania wynikającego z kwestionowanego nakazu zapłaty, a nawet wszczęcie na jego podstawie postępowania egzekucyjnego, bez uprawdopodobnienia, że szkoda ta rzeczywiście powstała, a postępowanie egzekucyjne było skuteczne i przynajmniej w części odniosło swój cel. Przesłanką dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest istnienie szkody w chwili wnoszenia skargi, a nie możliwość jej wystąpienia w przyszłości. Inaczej rzecz ujmując szkoda, uzasadniająca odpowiedzialność państwa, powstanie - po spełnieniu pozostałych przesłanek jej wystąpienia - dopiero po wykonaniu tytułu, czyli po „wyjściu” z majątku skarżącego, przynajmniej w części, kwoty, na którą opiewa tytuł wykonawczy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., III CNP 20/15, nie publ., z dnia 10 grudnia 2010 r., III CKN 48/10, Biul. Sądu Najwyższego IC 2011/10/51, z dnia 11 stycznia 2006 r., II CNP 13/2005, OSNC 2006, nr 6, poz. 110 oraz z dnia 27 października 2005 r., V CNP 28/05, nie publ.). Realizacja przesłanki uprawdopodobnienia szkody, jest konieczna, w przeciwnym razie mogłoby się okazać, że skarga o stwierdzenie niezgodności prawomocnego orzeczenia z prawem, przyjęta zostanie do merytorycznego rozpoznania, mimo że zaskarżone orzeczenie nie spowodowało szkody, albo wywołało skutki, które tylko w mniemaniu skarżącego stanowią o szkodzie, która w istocie nie zaistniała.

Natomiast zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia analizy prawnej przepisów dotyczących środków zaskarżenia, których zastosowanie jest niedopuszczalne lub z innych przyczyn na pewno nie mogłoby odnieść skutku. Skarżący musi „wykazać”, a więc nie „wskazać”, „przytoczyć” czy „uwiarygodnić”, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze

innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Realizacja tego obowiązku polega na ujawnieniu i przedstawieniu tej okoliczności w sposób wyczerpujący i niebudzący wątpliwości oraz na dowiedzeniu jej istnienia i przekonującym uzasadnieniu. Argumentacja nie powinna być ograniczona do skargi kasacyjnej, ale także obejmować skargę o wznowienie postępowania oraz inne środki prawne pozwalające na zmianę lub uchylenie orzeczenia, ewentualnie służące pozbawieniu lub ograniczeniu wykonalności, czy zmniejszeniu rozmiaru orzeczonego obowiązku (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7 - 8, poz. 140, z dnia 24 lipca 2008 r., I CNP 50/08, nie publ. i z dnia 23 stycznia 2009 r., I CNP 108/08, nie publ). Skarżący w zakresie realizacji tej przesłanki ograniczył się do wskazania, iż wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Podkreślił, że bez swojej winy uchybił terminowi na złożenie zarzutów od nakazu zapłaty, ale mimo złożenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia zarzutów, Sąd I Instancji oddalił jego wniosek.

Takie wyjaśnienie nie jest równoznaczne ze spełnieniem wymagań art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. którego formuła wskazuje na konieczność zamieszczenia w skardze wyodrębnionej argumentacji dowodzącej w sposób wyczerpujący i niebudzący wątpliwości, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze wszelkich innych środków prawnych przewidzianych w przepisach (w tym np. złożenia skargi o wznowienie postępowania, powództwa przeciwegzekucyjnego) nie było i nie jest możliwe. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, iż wymaganie przewidziane w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. nie jest spełnione, jeżeli skarżący bez przeprowadzenia analizy prawnej w zakresie możliwości wzruszenia zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych ogranicza tą część skargi do stwierdzenia, iż wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 sierpnia 2005 r., I CNP 5/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 17, z dnia 19 stycznia 2006 r., II CNP 2/06, OSNC 2006, nr 6 poz. 112, z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7 - 8 poz. 140 i z dnia 17 sierpnia 2005 r., I CNP 5/05, OSNC 2006, nr 1 poz. 17).

Z przytoczonych względów należało orzec jak w sentencji (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).

kc

jw